

20. sep. 1974

FAKTA

Dato:

20. sep. 1974

Sidetæl:

Værkstedsbog 10 74 s. 3-10

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

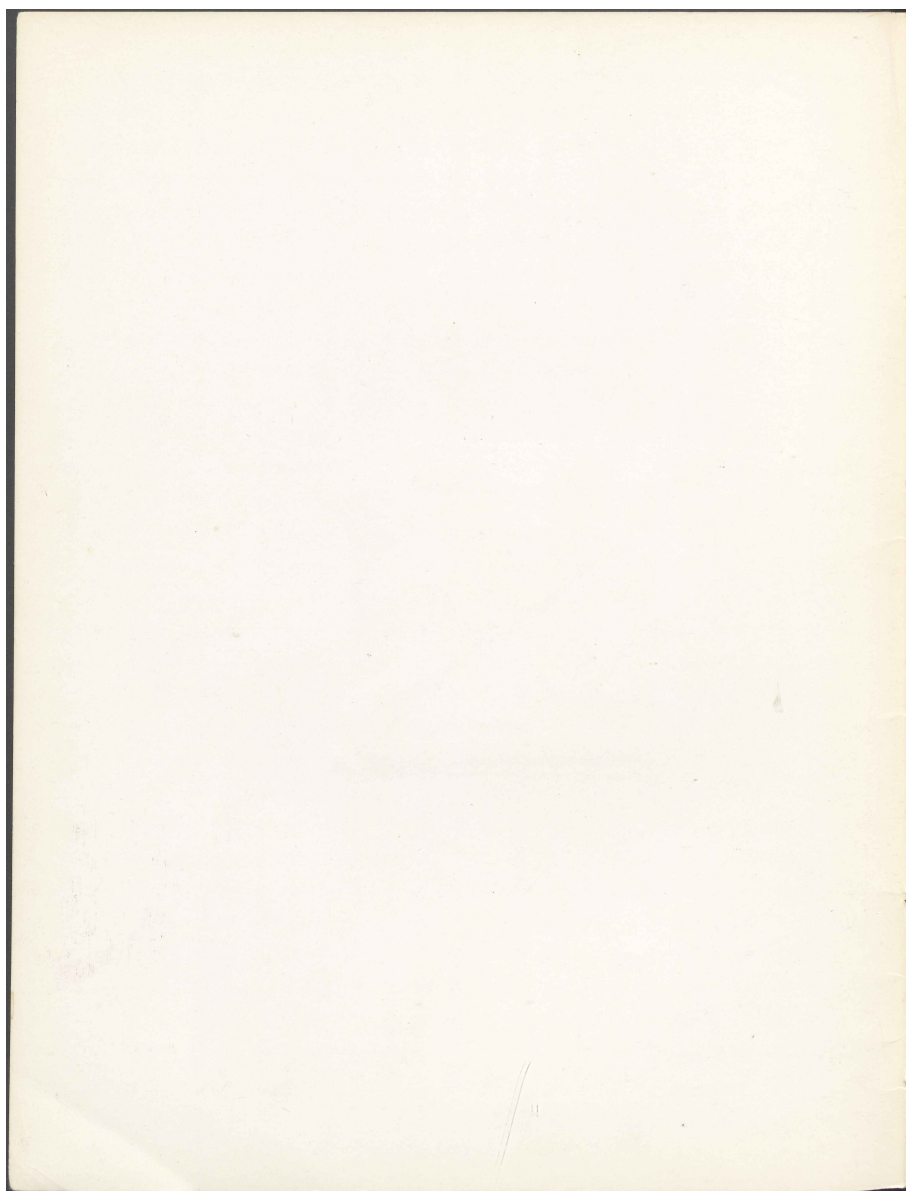

glatigny

20 pages
DESSIN

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

20 - 9 - 74.

En stol er en funktional genstand
dens eksistensberettigelse er at man
kan sidde på den. Egenstrukturen
- over form, farve, materiale er sekundære
i forhold til stolens sidde mæssige
funktion.

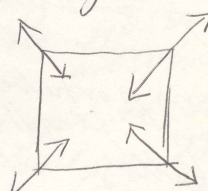
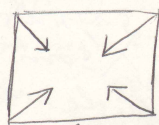
Et firkanter billede (maleri!) har
alene den funktion at være synligt
i forhold til dets synlighed (og at
man ser - på - det) er dets øvrige
materielle egenstrukturer: blindramme,
dørred, malings sekundære lige som
det er sekundært om det synlige
billed objekt er et maleri, en tegning, et
fotograf, en radering, en collage, o.s.v.
Perceptionen af stolen, dens visuelle
egenstrukturer er uvæsentlige i forhold
til dens primære egenstruktur som
sidde instrument, hvorimod perceptionen
ved billedet (et hvert billede) er primært
og dets materialitet alene en praktisk
forudsætning for den visuelle perception
tilstedeværelse.

Billedet har altså ingen praktisk,
funktional brugsværdi, det er hvad
man ser der er dets eneste funktion.
Trods denne funktionsløshed kan
der dog ikke undgås at der allige-

- vel opstår et funktionsproblem, nemlig
dette: billedets placering.
Her står vi nu med et firkantet
billedobjekt (der ikke nødvendigvis behøver
være et maleri) hvor og hvordan skal
vi placere det? Det skal have en
bestemt placering? Det skal have en
bestemt placering? (Vi ser her bort fra billedets
placering). (Vi ser her bort fra billedets
placering). (Vi ser her bort fra billedets
placering).
For at billedet skal kunne opfylde
den funktion at ses - må det have
en placering, der omfang billedet
bevare sin synlighed og placering-
betændelse men muligt. Det vil
være umiddelbart nærliggende at
placere det ~~##~~ nærliggende på en
væg - men det er ikke absolut
påkrævet - ligesom på gulvet, bord
op ad væggen, nærliggende ved på loftet,
stående på en hynde, en stol, et
bord o. s. v. er det stadig synligt.
Der er intet der absolut tæller til
gavn for den ene placering frem-
for den anden, og billedet ikke
særlig stort kan det holdes i hen-
sigt mens det behæjtes (tænk på

miniaturekunsten). Er billedet ikke
et maleri, men f. eks. grafik, tegning,
foto, kan det placeres i en mappe
eller en bog der bladres i (f. eks. en
eller der også filmets og Tavlbilledet).
Er konklusionen at billedet ikke
ger krav på en bestemt placering
så længe synlighedskravet opfyldes.
Det væsentlige ved billedet og dets
funktion er, og tagt end nu engang,
at det kan ses - konklusionen
må derfor blive at placeringen
af billedet er sekundær i forhold
til billedet selv. Hvor man end
placerer det synligt ved blivende
er forandret (som rent objekt betragtet)
at være tillyde. Det betyder en
transportabel egenskab idet man
kan flytte det og placere det for-
skellige steder. Der er altså en
ting i sig selv uafhængig af se-
neden for det selv tillynde omstændig-
heder. Dermed være ikke sagt at
billedet og de måder det placeres
på, og de omgivelser det placeres i,
ikke gensidig påvirker hinanden.
Billedet kan påvirke rummet det
placeres i, og dette på sin side kan

påvirke billedet.
Det er dog vigtigt at gøre sig klart
at billedet eksisterer i sig selv og
som sig selv. Dette kan meget vel
have den betydning for billedets ud-
-seende, indhold. Da det er en ting
eksisterende i sig selv, i hvert fald rent
funktionelt må dette medfører visse
konsekvenser. Skal hvad der foregår
på denne billedflade holdes inden for
~~den~~ denne flades fire afgrænsede
sider uden forbindelse med, eller kon-
-takter til hvad der sker uden for
disse grænser? Skal det vise indad
mod sig selv eller skal
det også vise
den omgivende verden?

Da billedet som ovenfor nævnt ~~er~~
er transportabelt og derfor kan placeres
i helt forskellige omgivelser, miljøer,
rum er der i det væsentlige uafhæn-
-gigt af bestemte omgivelser og val-
-telser i det væsentlige at være sig
selv i forskellige omgivelser. (i gns)

miniaturen der faldet vore ~~si~~ ^{sin} mest
lille størrelse var helt uafhængig af
de omgivelser det placeres i, Miniaturen
var fortrinsvis en portralkunst som
ejeren kunne bære på sig, tage frem
holde i en hånd men ikke behøvede
et stort kontor ~~uden~~ udelukkende
omgivelsernes visuelitet, de områder
hvor det derfor kan use udv. sig
selv består derfor væsentl. i at det
i sin ikonografi henviser til feno-
-mener udenfor sig selv, som f. eks.
et fotografi der ikke er en gengivelse
af den udenfor fotografiets fikant
liggende symlige verdens genstande og
fenomener. Men selv fotografiet har
visse egenheder der i væsentl. grad
adskiller det på den virtuelle del
gengiver. Genstande på et fotografi
er i afmindelig grad af andre
størrelse end i virtuelle verden, det er
fladt, det er eftet sort-hvidt, og
selv hvor det drejer sig om et
farvefoto adskiller farverne i følge den
væsentl. farveproces på omgivelsernes
farver, og endelig er gør på papiret
som andre billeder et udsnit
begrænset udsnit holdt indenfor
en fikant rum.
Det tyder det at virtuelle verden
og verden udenfor det er to forskel-

-lige? Billedet er under alle om-
-stændigheder og navn tilstede i
verden; er sammen med alle andre
ting i verden. Men er der en vis
forståelse på billedet og disse andre
ting - adskiller det sig radikalt fra
disse?
Et hus er ikke en stol, men stolen
findes i huset, et træ er ikke et
vindue, men træet (et træ) kan ses
fra vinduet, der er en forbindelse
mellern alle ting i verden, er
sammen kom udene ved den kendsgr-
-ning at de til sammen udgør
verden. Da billedet er til stede i
verden er een af disse mange forskellige
ting som udgør den, er det altså
ikke adskilt og kan ikke være det
fra ~~den~~ verden. Det er et objekt
som alle andre, men er det et
særligt objekt? Det er her ikke
spørgsmålet om det er et vord-
-fuldere objekt end andre, men om
der her egenskaber som det er
ene om? Det er ikke alene bil-
-le det som er synligt det gælder
hele verden, men billedet er ene
om at være opstået ude i verden

med ~~for~~ dette formål for dje.
Dette er dels særlige fra alle andre
~~synlige~~ genstandes adskillende egenskab
at det som sin centrale funktion
kan har dette ene mål. Det skal
meddele sig udebtellende gennem
hvad de kan ses.
De allerfleste andre genstande i verden
som er visuelt perceptible har over-
vejende andre egenskaber som er
væsentligere og overvejende deres visua-
litet.
Min helt private konklusion kan
derfor vanskeligt blive en anden end
den: hvad der i et lillede henviser
til andre fenomener (f.eks. intellek-
-tuelle) end hvad djet opfylder er
lillede medkomme. det er en
Tg kan meget vel se at det er en
klar konklusion at drage da den
ledere fore til at der lægges over-
drevne vægt på sansningen, hvorefter
på at der fra malingen/farven og
dens bemalingsstruktur udgår en
til det magiske opvækkende på virk-
ningsstrøm til bestanden, at se
den visuelle perception har en
magt, der adskiller den fra andre
visuelle perceptioner. I værste fald
kan dette føre til den zone deforma-
-tive skønheds dypelse. På den
anden side er Tg ikke ubiløselig

fl. af de der forholdes sig som
mel Bochner sig. om Malevich:
There is an order of thought which
is only visible.

Det er denne visuelle tanke der
skal være tilstede hvis man vil
undgå dekorativ skøn heds dyptkæbe
og impressionistisk sanselyhed.

27-9-74,

Fandt nogle papplader som
var delt i en lodret dels symmetrisk
dels usymmetrisk fordeling i fem par-
tegender meget meget del på hinanden:
opnået - grøn, lyslys blå - hvidblå,
violet sort - sort - a.s.v.
Det er nogle ting is. lavede i forvejen
og som is. fulgte helt havde glødet.
Men ved opsynet fik man mere de
mij uendelig æstetiske i det is. lys som
er "smagt" lidt for meget på denne
minimale valse og nuance forstæl mel-
-lem de to farver. Ikke at is. vil
underkende forsegne, men de dukker
sig for meget om sig selv alene opvæn-
-de det smøvre ud syn til en uende-
-lighed af optagne vane liden ere